

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2022. január 27. 14:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1. Alkoss öt betűből álló szavakat a megadott betűkből úgy, hogy a kapott szó megfeleljen a szófaji meghatározásnak! **Valamennyi betűt használd föl egyszer!** További betűket nem használhatsz!

Az első szónak a kezdőbetűjét is megadtuk.

G K L R K R R K

melléknév:	D E ___ É ___
ige:	___ E ___ É ___
főnév:	___ E ___ É ___

a

2. a) Egy négy mondatból álló mese mondatai összekeveredtek.

A mondatokat jelölő betűk segítségével állítsd vissza a helyes sorrendet!

- A) Mikor megtudta, mi történt, azt mondta, hogy maradjon csak ott, amíg újra olyan nem lesz, mint amikor bement, és akkor könnyen kijöhet.
- B) Az éhes róka, amikor egy faodúban meglátta a pásztoroktól otthagyt kenyeret és húst, bemászott és megette.
- C) Egy másik arra járó róka, amint meghallotta jajveszékését, odament hozzá, és megkérdezte, mi a baja.
- D) A hasa azonban megdagadt, és mivel így nem tudott kimászni, sóhajtozott és siránkozott.

A helyes sorrend: ___ - ___ - ___ - ___

- b) Melyik két tulajdonság jellemző a mese alapján az első rókára?

Karikázd be a megfelelő pár betűjelét!

- A) falánk és előrelátó
- B) meggondolatlan és mohó
- C) bölcs és merész

a

b

3. Olvasd el a versrészleteket, és oldd meg a feladatokat!

A)
Hajam, mint ázott fűzfalomb,
vizet csurgat orrom hegyére.
Behúzott nyakkal nyargalok
a víz ütemtelen neszére.

B)
A nap feküdni készült a szőlőhegy mögött:
égő vörös fátyolingébe öltözött.
Május volt. Kéklett az orgonafák lombja.
Sárga cserebogár keringőzött dongva.

C)
Ott jártam én, ahol a Csönd aludt
Kietlen dombok hátán vetve ágya
Takarója a könnyű éji pára
És messzi, szennyes ég alá
Kínlódva kanyargott egy út.

a) Párosítsd a fogalmakat a versrészletekkel! A versrészletek betűjelét írd a szó utáni sorra!
Mindegyik kulcsszóhoz egy versrészlet tartozik.

alkony: _____ eső: _____ csönd: _____

b) Keresd ki a versrészletekből a hasonlatot, és írd le teljes alakjában! (*Mi, hogyan, mit csinál?*)

c) Mire utal „*A nap feküdni készült a szőlőhegy mögött: / égő vörös fátyolingébe öltözött*” versrészlet?

Egészítsd ki a mondatot a saját szavaiddal! Figyelj a megfogalmazásra!

A B) versrészlet azt a jeleníti meg, amikor a Nap _____

_____.

d) Melyik versrészlet rímképlete *aabb*? A versrészlet betűjele: _____

4. Mindegyik hangtörvényhez keress egy példát a táblázatból!

A megfelelő szó számát írd a hangtörvény megnevezése mellé!

1. csepegtet	4. cserdítsen	7. cseppfolyós
2. cseppenjen	5. csepül	8. cseppel
3. vízcsepp	6. csendüljön	9. cserzőanyag

a) részleges hasonulás: _____

b) teljes hasonulás: _____

c) összeolvadás: _____

a	
b	
c	
d	

a	
b	
c	

5. Olvasd el az alábbi felhívást, és válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	

Kedves Diáktársunk!

A Diákönkormányzat idén is megszervezi az iskolai papírgyűjtést. Ebben a tájékoztatóban minden fontos információt megtalálsz, ami a versenyhez szükséges.

Mi a célja a versenynek?

- A papírgyűjtés fölhívja a diákok figyelmét a környezet védelmére.
- A verseny összekovácsolja az osztályközösséget.
- Az osztályok a papírért kapott pénzt szabadon fölhasználhatják.

Kik indulhatnak? Mi a fődíj?

- A versenyen az iskola bármelyik osztálya részt vehet.
- Egyénileg nem lehet indulni, a behozott papírt osztályonként összesítjük.
- Az az osztály nyeri meg a versenyt, amelyik a legtöbb papírt hozta.
- A győztes osztály az igazgató engedélyével egy iskolai tanítási napot szabadon választott közös programmal tölthet.
- A versenyen a szülők is segíthetnek.

Hogyan kell behozni a papírt?

- A gyűjtés során kizárólag papírt lehet leadni.
- Olyan csomagot nem veszünk át, amelyben más anyag (pl. fém, műanyag) is van, pl. spirálfüzet, tejesdoboz nem adható le.
- Kizárólag max. 10 kg tömegű, zsinórral átkötött csomagokat veszünk át.
- A nagyobb méretű kartonokat nem kell összekötni.

Hol és mikor lehet leadni a papírt?

- A versenyre külön nem kell jelentkezni, az első csomag papír leadása egyúttal jelentkezésnek számít.
- A papírt 2021. október 4. és október 8. között lehet leadni 7:30 és 15:00 óra között az iskola udvari kijáratánál kialakított gyűjtőpontra.
- A gyűjtőpontra a Diákönkormányzat képviselői ellenőrzik, lemérik és átveszik a csomagokat.

Üdvözlettel:
a Diákönkormányzat

a) Miért érdemes részt venni a papírgyűjtésen? Karikázd be annak a két érvnek a betűjelét, amelyet a felhívásban is olvashatsz!

- A) A verseny hatására a gyerekek jobban figyelnek a környezetre.
- B) A győztes osztály otthon maradhat egy szabadon választott napon.
- C) A verseny egységesebbé teszi az osztályt.
- D) A diákok megszabadulhatnak az otthon fölöslegessé vált papírtól.

- b) A felhívásban olvasható információk alapján megfelelnek-e a szabályoknak az alábbi leadási próbálkozások? Karikázd be a helyes választ!

Zsinórral átkötött, 50 kg tömegű papírköteg leadása a gyűjtőponton október 5-én.

IGEN NEM

Hatalmas kartonok beszállítása október 7-én 9 órakor az udvari kijáráthoz.

IGEN NEM

- c) Ki milyen szerepet játszik a versenyben?

Egészítsd ki a szöveget a felhívás információi alapján!

A verseny során a *(kik?)* _____ leadják a papírt a gyűjtőpontonál a *(kiknek?)* _____. Támogatók lehetnek a *(kik?)* _____, és az *(ki?)* _____ is pártolja a versenyt.

6. Az alábbi táblázatban öt szó vagy kifejezés helyesírása hibás. Válaszd ki a hibás alakokat, és írd le kijavítva a vonalakra! Az öt helyes megoldás mindegyike külön vonalra kerüljön! Ötnél több megoldás esetén pontlevonás jár.

fésü	nyugtat	Küldd el!	Felejsd el!	el kell látnom
húzat	község	kristáj	befolyásol	meg szerette a spenótot
tízes	papagáj	klubot	megeggyezik	fennhéjázó

a

7. Olvasd el a szöveget, és válaszold meg a kérdéseket!

a	
b	
c	
d	
e	

Zelk Zoltán: A bútorok lázadása

Minek is tagadjuk, haszontalan lurkó volt Peti. Nem használt a szép szó, mindig csínyeken törte a fejét. Az iskolában ákombákomokkal rajzolta tele a táblát, papírgolyókkal dobálta társait óra közben – de nem is győzném felsorolni, mi minden rosszat követett el. Éppen ilyen haszontalan volt odahaza is, s egyszer, amikor fűrészporral töltötte meg nagypapa pipáját, elhatározták szülei, hogy most már aztán szigorúan megbüntetik.

Minden vasárnap, ebéd után sétálni vitték Petit, de most otthon hagyták. Megmondták neki, ha nem javul meg, többé sosem viszik magukkal – és rázárták az ajtót.

No hiszen, lett is erre sírás, de hát az ajtót csak kulccsal lehet kinyitni, nem pedig rossz fiúk zokogásával. Kulcsa pedig nem volt Petinek. Erre dühében a nagy ébenfa asztal kezdte rugdosni. De ijedten abbahagyta, mert recsegve-ropogva megszólalt az asztal:

– Miért rugdalsz engem? Hát bántottalak én téged?

Hogy még nagyobb legyen Peti ijedtsége, hirtelen megszólalt a szekrény is:

– Bizony, engem is végigkarcolt a múlt héten egy üvegcsereppel, még most se hegedt be a karcolás nyoma.

Úgy látszik, az ablakkal se volt minden rendjén, mert Peti arra pislogott. Kisvártatva el is kezdte az ablak a szidást:

– Énrólam meg mind leszedte a gittet, és most örök remegés az életem. Attól félek, hogy az első szél az utcára repít.

Képzeltetik, hogy megijedt ez a haszontalan Peti. Sohase hitte volna, hogy a bútorok beszélni tudjanak, de ha már így van, akkor talán még meg is verhetik! Könnyörögni akart már, és minden jót megígérni, mikor az ágy is nyikorogni kezdett, és kiáltozott:

– No, ha te ilyen rosszcsont vagy, akkor nem engedem, hogy belém feküdj! Aludj a díványon!

– Már hogy aludna rajtam! – pattantak mérgesen a díványrugók. – Még közelemben se jöjjön az a haszontalan! A földön van az ilyennek a helye!

– Engedelmet kérek – mondta csendesesen a padló –, épp elég baj az nekem, ha rajtam lépked, nemhogy még aludjon is!

– Hát akkor nincs más hátra, kint fog aludni az udvaron! – mondta az asztal, mire a többiek is így kiáltottak:

– Ott, ott, az udvaron!

Az asztal volt a legöregebb és a legbölcsebb a bútorok között, még a szekrénynél is tekintélyesebb, így hát amit ő mondott, azt valamennyien helyeselték.

Peti ott szepegett a sarokban, szólni próbált, de hiába szólott, oly nagy volt a lárma, hogy ő maga is alig hallotta a hangját. Ahány bútor volt a szobában, mind recsegett, nyikorgott, ropogott: versenyt szidták Petit!

Szerencséjére kinyílt az ajtó, hazajöttek Peti szülei. Őket pedig annyira tisztelték a bútorok, hogy abbahagyták a szidást, veszekedést. De nem folytatták másnap sem, amikor Peti megint egyedül maradt otthon. Mert úgy megijedt a bútorok fenyegetődzésétől, hogy még arra is vigyázott, hogy könyökével se érjen többé a szekrényhez vagy az ágyhoz. Így aztán még ma is a legjobb barátságban él a bölcs öreg asztallal, a kis hokedlivel és a még kisebb sámlival.

- a) A szöveg alapján állapítsd meg, hogy IGAZ vagy HAMIS az alábbi állítás! Karikázd be a megfelelő választ!

Az asztal haragja nem enyhült Petivel szemben a mesében.	IGAZ – HAMIS
A többi bútor azért fogadta meg az asztal javaslatát, mert ennek a bútoroknak volt a legjobb ötlete Peti megbüntetésére.	IGAZ – HAMIS
A felnőtteknek nem sikerült meggyőzniük Petit a helyes viselkedésről.	IGAZ – HAMIS

- b) Miért haragszanak a bútorok Petire? Húzd alá azt a mondatot, amelyik a legpontosabban kifejezi a bútorok haragjának **okát**!

Peti bántott egy bútort, miután szülei egyedül hagyták.

Peti bántott már korábban bútort.

Többször is előfordult, hogy Peti bántotta a bútorokat.

- c) Hogyan viselkedett Peti, amíg a szülei haza nem értek?

A mese sorrendjének megfelelően egészítsd ki a Peti viselkedésére, cselekedeteire utaló kifejezések sorát a szövegből vett szavakkal, kifejezésekkel!

1. megrúgta az asztalt

3. könyörögni és ígérni akart

2. _____

4. _____

- d) Peti a szobában található dolgoknak különböző sérelmet, kellemetlenséget okoz. Írd a sérelem betűjelét a szoba azon része mellé, amely azt elszenvedte, átélte!

A) üvegcséréppel végigkarcolta B) leszedte a gittet róla C) lépked rajta

ablak: _____

padló: _____

szekrény: _____

- e) Hogyan változott meg a mese végén Peti viselkedése a történet hatására? Egészítsd ki a mese befejezése alapján a mondatot! Ügyelj a nyelvhelyességre!

Peti viselkedése a történet hatására úgy változott meg, hogy _____

_____, mivel _____

_____.

8.

a) Írd a szavak mellé a megfelelő toldalékolási rend betűjelét!

Az egyik betűjelet nem kell beírni sehová.

szépet: _____

A) szótő + rag

írtunk: _____

B) szótő + jel + rag

állásban: _____

C) szótő + képző+ rag

D) szótő + képző + jel

b) Számozd meg, hogy az adott szó hányadik a sorban a betűrendbe sorolás szabályai szerint!

____ egyjegyű ____ élővilág ____ egyetem ____ elsőrangú

c) Ha beillesztenénk az *éles* szót a b) feladat betűrendjébe, közvetlenül melyik szó elé kerülne? Írd le a megfelelő szót!

a	
b	
c	

9.

Keress a meghatározásoknak megfelelő példát a táblázatból! **A meghatározás mellé csak a táblázat megfelelő sorát és oszlopát jelölő betűt és számot írd, ne a szót!**Például: a lakás része: **B – 1***A jó válasz a szoba, amit ebben a feladatban a sor (B) és az oszlop (1) jelével kell feltüntetni.*

	1	2	3	4	5
A	nézz	csárda	korona	kalapács	vízakna
B	szoba	lány	gabona	harsona	ugorj
C	suhint	borona	szilárd	lucerna	kavar

egy mély hangrendű felszólító módú ige: __ – __

egy hangszer megnevező főnév: __ – __

a *fogadóval* rokon értelmű szó : __ – __a *kemény* szóval ellentétes jelentésű melléknév: __ – __

egy vegyes hangrendű ige: __ – __

a	
---	--

10. Folytasd **8–10 mondattal** a történetet, amelynek első mondatait megadtuk!

- Ügyelj arra, hogy elbeszéléseid nyelvi és tartalmi szempontból **logikusan kapcsolódjon** a kezdőmondatokhoz!
- Kerek, lezárt fogalmazásodban **ne legyen párbeszéd!**
- **Ha a fogalmazásod 4 mondatnál rövidebb, akkor az nem értékelhető.**
- **Ha a fogalmazásod 8 mondatnál rövidebb, az jelentős pontlevonással jár.**

A vasúti peronon Anna a csomagjaival a kezében, reménykedve várta a nagyvárosba induló vonatot. Ám ekkor eleredt az eső, a lány kinyitotta esernyőjét, amelyből egy üzenet hullott a lába elé.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	
e	

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.